GELOOF DAT WERKT

Lezen:
Romeinen 6:1-14; Efeziërs 2:8-10; Galaten 5:13-26; Titus 2:11-14

Inleiding

Goede werken hebben in het christelijke leven een belangrijke plaats. Toch ontstaat hier gemakkelijk verwarring. Worden wij door onze goede werken rechtvaardig voor God? Of zijn goede werken alleen maar een gevolg van het geloof? En als onze werken telkens weer tekortschieten, mogen wij dan nog wel vertrouwen op Gods genade?

Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 24, geeft op deze vragen een helder en troostvol antwoord. Het artikel spreekt over de heiligmaking van de mens en de goede werken. Het bewaart daarbij twee waarheden die bij elkaar horen. Wie door het geloof met Christus verbonden is, wordt vernieuwd en gaat in een nieuw leven wandelen. Tegelijk blijft onze zaligheid volledig gegrond in Christus en nooit in onze werken.

Bijbelstudie

Artikel 24 begint bij het ware geloof. Dat geloof wordt volgens de belijdenis in de mens gewerkt door het horen van het Woord van God en door de werking van de Heilige Geest. Het geloof is dus geen menselijke prestatie en ook geen verstandelijke instemming alleen. God werkt het geloof door Zijn Woord heen in het hart van een zondaar.

Dat geloof brengt verandering met zich mee. Het artikel spreekt over wedergeboorte en over een nieuwe mens. Wie door het geloof Christus ontvangt, blijft niet zoals hij was. Hij wordt bevrijd van de slavernij van de zonde en gaat leven in een nieuw leven. Daarmee wordt niet gezegd dat een gelovige hier op aarde volmaakt wordt. Wel wordt duidelijk dat het geloof nooit zonder gevolgen blijft.

Dat blijkt ook uit Romeinen 6:1-14. Paulus wijst daar de gedachte af dat Gods genade een reden zou zijn om in de zonde te blijven. Wie met Christus verbonden is, is als het ware met Hem gestorven en opgewekt tot een nieuw leven. Deze verbondenheid met Christus heeft daarom gevolgen voor het dagelijks leven. De zonde mag niet langer als koning regeren. De gelovige wordt opgeroepen zijn lichaam niet meer aan de zonde beschikbaar te stellen, maar zich aan God toe te wijden.

De Nederlandse Geloofsbelijdenis spreekt daarom krachtig tegen de gedachte dat het

rechtvaardigende geloof iemand onverschillig zou maken voor een heilig leven. Een geloof dat de zonde wel belijdt, maar haar niet wil verlaten, is geen levend geloof. Het artikel maakt onderscheid tussen een ijdel of leeg geloof en het geloof dat door de liefde werkt. Dat levende geloof beweegt iemand ertoe zich te oefenen in de werken die God in Zijn Woord gebiedt.

Galaten 5:13-26 verheldert dit. De vrijheid van het Evangelie is geen vrijheid om het eigen verlangen te volgen. Christelijke vrijheid betekent juist dat iemand in liefde de ander dient. Paulus stelt het leven naar het vlees tegenover het leven door de Geest. De vrucht van de Geest wordt zichtbaar in eigenschappen als liefde, blijdschap, vrede, geduld en zelfbeheersing. Zo laat dit gedeelte zien dat de Heilige Geest niet alleen overtuigt van zonde, maar ook een nieuw levenspatroon werkt.

Daarbij is de volgorde van groot belang. Artikel 24 zegt dat goede werken voortkomen uit de goede wortel van het geloof. Een boom draagt niet eerst goede vrucht om daarna een goede boom te worden. De boom moet eerst goed zijn. Zo doen wij geen goede werken om door God aangenomen te worden. Wij doen goede werken omdat God ons in Christus heeft aangenomen en ons vernieuwt door Zijn Geest.

Efeziërs 2:8-10 maakt dezelfde volgorde duidelijk. De zaligheid is uit genade, door het geloof, en niet uit werken. Niemand kan zich tegenover God beroemen. Maar Paulus laat het daar niet bij. Hij zegt vervolgens dat gelovigen in Christus Jezus geschapen zijn met het oog op goede werken, waarin zij mogen wandelen. Goede werken zijn dus niet de grond van de zaligheid, maar wel het doel waartoe God Zijn kinderen vernieuwt.

Hier ligt een belangrijk onderscheid tussen rechtvaardiging en heiligmaking. In de rechtvaardiging rekent God de gerechtigheid van Christus toe aan de goddeloze die gelooft. Dat heeft artikel 24 nadrukkelijk voor ogen wanneer het zegt dat goede werken niet in rekening komen om ons te rechtvaardigen. Wij worden gerechtvaardigd door het geloof in Christus, ook voordat wij goede werken hebben gedaan.

In de heiligmaking vernieuwt God de gelovige en leert Hij hem in gehoorzaamheid te leven. Rechtvaardiging en heiligmaking mogen niet van elkaar worden gescheiden, maar ook niet met elkaar worden vermengd. Wie alleen over rechtvaardiging spreekt en de heiligmaking vergeet, maakt Gods genade goedkoop. Wie de heiligmaking gebruikt als grond voor zijn rechtvaardiging, tast het werk van Christus aan.

Artikel 24 is ook eerlijk over de kwaliteit van onze goede werken. Wij zijn tegenover God verplicht tot deze werken, maar wij kunnen er niets mee verdienen. Bovendien is elk werk besmet door ons vlees. Zelfs wanneer wij iets goeds doen, is onze gehoorzaamheid niet volkomen en zuiver. Daarom kunnen wij onze zaligheid nooit op onze werken bouwen. Eén zonde is al genoeg om ons schuldig te stellen voor God.

Dat betekent niet dat God onze goede werken onbelangrijk vindt. De belijdenis zegt dat God ze beloont, maar voegt er direct aan toe dat Hij door Zijn genade Zijn eigen gaven kroont. Zelfs de

beloning is dus genade. God beloont niet omdat wij Hem iets verschuldigd hebben weten af te dwingen, maar omdat Hij in Zijn goedheid Zijn werk in ons erkent en bekroont.

Titus 2:11-14 verbindt Gods genade eveneens met een heilig leven. De genade van God brengt niet alleen redding, maar leert gelovigen om goddeloosheid en wereldse begeerten te verloochenen en bezonnen, rechtvaardig en godvrezend te leven. Christus heeft Zichzelf gegeven om Zijn volk te verlossen en te reinigen, zodat zij ijverig zouden zijn in goede werken. Ook hier zijn de goede werken het gevolg van Christus' verlossende werk.

Dit alles geeft tegelijk een ernstige en een troostvolle boodschap. Ernstig, omdat een geloof zonder bekering en gehoorzaamheid niet gerust mag stellen. Troostvol, omdat de gebrekkigheid van onze werken ons niet uit Christus drijft. Wij mogen onze zaligheid niet gronden op wat wij doen, maar op het lijden en sterven van de Zaligmaker. Wanneer wij onze zonde en tekortkomingen zien, blijft Christus de vaste grond.

Voor u betekent dit dat u uw geloof mag onderzoeken aan de vrucht ervan. Is er liefde tot God en Zijn Woord? Is er strijd tegen de zonde? Is er verlangen om uw naaste te dienen? Tegelijk moet u niet op die vruchten gaan vertrouwen alsof zij uw grond voor God zijn. Goede werken wijzen terug naar Gods genade. Zij zijn het bewijs van een levend geloof, maar niet de betaling voor uw zaligheid.

Zo houdt artikel 24 ons dicht bij Christus. Het ware geloof ontvangt Hem alleen tot rechtvaardiging en ontvangt uit Hem ook kracht tot heiligmaking. Wie in Christus blijft, wordt geroepen om in een nieuw leven te wandelen. Niet om iets bij de genade aan te vullen, maar uit dankbaarheid voor genade die geheel en al uit God komt.

Gespreksvragen

1. Hoe omschrijft artikel 24 de oorsprong van het ware geloof?
2. Waarom kan een waar geloof volgens de belijdenis niet ledig blijven?
3. Wat leert Romeinen 6 over de verhouding tussen genade en zonde?
4. Welk onderscheid maakt artikel 24 tussen rechtvaardiging en heiligmaking?
5. Waarom zijn goede werken geen grond van onze zaligheid?
6. Wat betekent Galaten 5 voor uw christelijke vrijheid?
7. Hoe moeten wij Gods beloning van goede werken verstaan?
8. Waaraan kan in het dagelijks leven zichtbaar worden dat het geloof door de liefde werkt?